

Kazus 8

Państwo X, będące stroną Konwencji z Montego Bay (1982), jest położone nad zatoką, której odległość między punktami wytyczającymi jej naturalne ujście przekracza 24 mile morskie.

Czy Państwo to może uznać wody tej zatoki za swoje wody wewnętrzne? Pod jakimi warunkami?

Kazus 9

Port państwa X, będącego stroną Konwencji Genewskiej (1958) i posiadającego dwunastomilowy pas morza terytorialnego, posiada reddy

położone w odległości 14 mil morskich od linii podstawowej. Sąsiednie państwo Y, będące stroną tej samej konwencji i posiadające sześciomilowy pas morza terytorialnego, wydało ustawę, na mocy której poszerzyło ten pas do 12 mil morskich. Na skutek poszerzenia, reddy państwa X znalazły się na morzu terytorialnym państwa Y.

Jak należy ocenić postępowanie państwa Y z punktu widzenia norm prawa międzynarodowego? Jaki stan prawny powstał w wyniku działań państwa Y? Zaproponuj rozwiązanie.

Kazus 10

Lotniskowiec państwa X, w drodze na ćwiczenia, przepływał przez morze terytorialne państwa Y. Państwo Y złożyło notę protestacyjną państwu X domagając się zaprzestania przepływu jako szkodliwego argumentując, że w trakcie przepływu z lotniskowca startowały samoloty. Państwo Y odpięta zarzuty dowodząc, że miał miejsce tylko jeden przypadek startu i że był to samolot sanitarny a nie myśliwiec.

Proszę ocenić z punktu widzenia postanowień Konwencji Genewskiej o morzu terytorialnym (1958), jak i Konwencji prawa morza z Montego Bay (1982), czy zachowane zostały warunki nieszkodliwego przepływu.

Kazus 11

Na pokładzie masowca państwa X, przepływającego przez morze terytorialne państwa Y, dokonano zabójstwa. Kapitan statku zwrócił się przez radio do policji państwa nadbrzeżnego o udzielenie pomocy w znalezieniu zabójcy.

Policja odmówiła argumentując, że w świetle ustawodawstwa państwa Y, zabójstwa dokonano na statku obcej bandery, a zatem nie na terytorium państwa Y. Czy odmowa była uzasadniona?

Kazus 12

Atomowa łódź podwodna jednego z wielkich mocarstw przepływała w zanurzeniu i bez wcześniejszej notyfikacji przez cieśninę używaną do żeglugi międzynarodowej w rozumieniu Konwencji z Montego Bay (1982).

Czy państwu nadbrzeżnemu przysługuje w związku z tą sprawą prawo do podjęcia jakichkolwiek kroków?

Kazus 13

Trawler państwa X połowiął bez wymaganego zezwolenia w strefie przyległej państwa Y. Państwo Y wysłało kuter patrolowy straży przybrzeżnej w celu dokonania zajęcia trawlera. Trawler jednak, po odebraniu z kutra wezwania do zatrzymania się, zaczął uciekać i wpłynął niebawem na obszar morza terytorialnego państwa trzeciego. Kuter państwa Y nie przerwał jednak pościgu i ostatecznie dokonał zajęcia trawlera.

Czy doszło do naruszenia prawa pościgu w rozumieniu zarówno Konwencji Genewskiej o morzu terytorialnym (1958), jak i Konwencji z Montego Bay (1982)?

Kazus 14

Wokół nie nadającej się do zamieszkania skały, należącej do państwa X, państwo to wyznaczyło aktem jednostronnym, zgodnie z postanowieniami art. 121 Konwencji o prawie morza z Montego Bay (1982)

dwunastomilowy pas morza ległą tej samej szerokości d... wych. Strefa przyległa pańs... micznej państwa Y.

Czy takie rozwiązanie jest dop...

Państwo X, wytyczając gruncie Konwencji o praw... muły irlandzkiej, wykorzys... fie i przekroczyło w jednym... od linii podstawowej, nie p...

Czy dokonana delimitacja jes...

Państwo X, nie będąc... prawa morza, wydało pro... dwustumilowej szerokości... jego wybrzeża.

Oceń dopuszczalność takiej... dzenia norm prawa stanowi...

Państwo X, będące... stwo Y, będące stroną Kon... pozostają w sporze o delir... między nimi. Oba państw... pić w drodze porozumien... stwo X rozumie przez to... ekwidystansu. Dla państw... konany z uwzględnienier... padku równy.

Państwo X, będące stroną IV Konwencji Genewskiej (1958) i państwo Y, będące stroną Konwencji o prawie morza z Montego Bay (1982), pozostają w sporze o delimitację szelfu kontynentalnego pomiędzy nimi. Oba państwa zgadzają się, że delimitacja powinna nastąpić w drodze porozumienia i zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Państwo X rozumie przez to jednak podział równy, dokonany wg zasady ekwidystansu. Dla państwa Y podział sprawiedliwy oznacza podział dokonany z uwzględnieniem szczególnych okoliczności, a w żadnym wypadku równy.

Kazus 17

Ocen dopuszczalność takiej proklamacji i jej ewentualne skutki z punktu widzenia norm prawa stanowionego i zwyczajowego.

Państwo X, nie będące stroną żadnej z konwencji dotyczących prawa morza, wydało proklamację, w której stwierdziło, że zawłaszcza dwustumilowej szerokości pas szelfu kontynentalnego, przylegający do jego wybrzeża.

Kazus 16

Czy dokonana delimitacja jest prawidłowa?

Państwo X, wytyczając swoją strefę szelfu kontynentalnego na gruncie Konwencji o prawie morza z Montego Bay (1982) wg tzw. formuły irlandzkiej, wykorzystano istnienie naturalnych wzniesień w szelfie i przekroczyło w jednym miejscu o 60 mil odległość 350 mil morskich od linii podstawowej, nie przekraczając jednak izobaty 2500 m.

Kazus 15

Czy takie rozwiązanie jest dopuszczalne?

dwunastomilowy pas morza terytorialnego oraz wokół niego strefę przybrzeżną państwa X. Strefa przybrzeżna państwa X znalazła się jednak w strefie ekonomicznej państwa Y.

...ta skąty, należącej do państwa X, zgodnie z postanowieniami Konwencji z Montego Bay (1982)

...Kontencji z Montego Bay

...nie dokonał zajęcia trawliniowego. Kuter państwa X, znajdujący się w odległości 1000 metrów od trawliniowego, po odebraniu sygnału alarmowego z przystanku patrolowego strażnicy państwa X, zabrał się do ucieki i wpłynął na odległość 1000 metrów od trawliniowego. Kuter państwa X, znajdujący się w odległości 1000 metrów od trawliniowego, po odebraniu sygnału alarmowego z przystanku patrolowego strażnicy państwa X, zabrał się do ucieki i wpłynął na odległość 1000 metrów od trawliniowego.

...zku z tą sprawą prawo do pod-

...Kontencji z Montego Bay

...państwa Y, za-

...o udzielenie pomocy

...przez mo-

Stanowisko którego z państw znajduje oparcie w orzecznictwie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości? Dlaczego?

Kazus 18

Państwo X i państwo Y, będące stronami Konwencji o prawie morza z Montego Bay (1982), pozostają w sporze o delimitację szelfu kontynentalnego położonego pomiędzy nimi. Oba państwa zgadzają się, że delimitacja powinna nastąpić w drodze porozumienia i zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Państwo X rozumie jednak przez to podział dokonany na podstawie zasady *ex aequo et bono* przewidzianej w § 2 art. 38 Statutu MTS. Dla państwa Y jest to podział dokonany w oparciu o zasadę sprawiedliwości, rozumianą jako ogólną zasadę prawa międzynarodowego, bezpośrednio stosowaną jako prawo, w celu osiągnięcia sprawiedliwego rezultatu.

Stanowisko którego z państw znajduje oparcie w orzecznictwie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości? Dlaczego?

Kazus 19

Spór o delimitację szelfu kontynentalnego i strefy ekonomicznej pomiędzy dwoma państwami został rozstrzygnięty w drodze arbitrażu. Jednak już po wydaniu orzeczenia państwa te zawarły porozumienie, na mocy którego granica szelfu została wytyczona na pewnym odcinku w sposób odmienny od granicy wyłącznej strefy ekonomicznej.

Czy takie porozumienie jest dopuszczalne?

Kazus 20

Kompania naftowa państwa X opracowała technologię instalacji platform wiertniczych na wyspach lodowych i prowadzenia z nich eksploatacji złóż ropy naftowej w rejonach Arktyki.

Czy do takich instalacji miałyby zastosowanie postanowienia Konwencji o prawie morza z Montego Bay (1982) dotyczące sztucznych wysp? Jakie praktyczne konsekwencje wynikają z odpowiedzi na poprzednie pytanie?

V. Prawo lo

W dniu 15 lipca 1989 r. p (geostacjonarną), położoną w mi, sztucznego satelity. Państwo odpowiedni odcinek orbity, uz terytorium państwowego i wp bez wyraźnej zgody narusza normy prawa międzynarodow strzeni powietrznej i każde pa ny pułap swojego obszaru po

Czy państwo D ma rację? Uzas

Władze państwa F zło państwa B z powodu, jak to z ści państwowego obszaru pow według państwa F „przelot ob ny państwa F”.

Jak powinna brzmieć odpowied strzelenia obiektu kosmicznego stwa F?

Na terytorium państw stwa W, w którym obiekt był stwa Z o zwrot odnaleziony T zwróciły się o zwrot twier własność tego państwa, bowi

V. Prawo lotnicze i kosmiczne

Jolanta Ziarka

Kazus 1

W dniu 15 lipca 1989 r. państwo A wprowadziło na orbitę kołową (geostacjonarną), położoną w odległości 35 800 km od powierzchni Ziemi, sztuczny satelitę. Państwo D, nad którego terytorium przebiega odpowiedni odcinek orbity, uznało, że ów odcinek wchodzi w skład jego terytorium państwowego i wprowadzenie sztucznego satelity na orbitę bez wyrażonej zgody narusza jego suwerenność, zwłaszcza że nie ma normy prawa międzynarodowego określającej zasady delimitacji przestrzeni powietrznej i każde państwo ma suwerenne prawo określić granice swojego obszaru powietrznego.

Czy państwo D ma rację? Uzasadnij odpowiedź.

Kazus 2

Władze państwa F złożyły oficjalny protest na ręce ambasadora państwa B z powodu, jak to zostało określone, „naruszenia suwerenności państwa B z powodu, jak to zostało określone, „naruszeniem suwerenności państwa F „przełot obiektu kosmicznego przez obszar powietrzny państwa F”.

Jak powinna brzmieć odpowiedź na zarzuty państwa F? Czy dokonanie wystrzelenia obiektu kosmicznego odbyło się z naruszeniem suwerenności państwa F?

Kazus 3

Na terytorium państwa Z rozbili się sztuczny satelita. Władze państwa W, w którym obiekt był zarejestrowany, zwróciły się do władz państwa Z o zwrot odnalezionych części obiektu. Również władze państwa T zwróciły się o zwrot twierdząc, że w rzeczywistości satelita stanowi własność tego państwa, bowiem został on skonstruowany w ich państwo-

cznictwie Międzynarodo-

ni Konwencji o prawie

o delimitację szelfu kon-

państwa zgadzają się, że

umienia i zgodnie z zasa-

dek przez to podział do-

many w oparciu o zasa-

de prawa międzynarodo-

do celu osiągnięcia sprae-

cznictwie Międzynarodo-

o i strefy ekonomiczne)

nięty w drodze arbitra-

te zawarty porozumie-

czona na pewnym od-

strefy ekonomiczne).

a technologię instalacji

rowadzenia z nich eks-

owienia Konwencji o pra-

chi wysp? Jakże praktycz-

nie pyłanie?

wym ośrodka naukowo-badawczym i w znacznej części sfinansowany ze środków państwa T, a odnalezione części składowe noszą oznaczenia pochodzenia z tego państwa.

Czy państwo Z ma obowiązek zwrotu odnalezionych części obiektu? Jeśli tak, to któremu z państw?

Kazus 4

W dniu 8 kwietnia 1989 r. kapitan statku powietrznego (nie będącego państwowym statkiem powietrznym), należącego do przewoźnika z państwa C, przelatując przez przestrzeń powietrzną państwa D, w drodze do portu lotniczego w Y, poprosił wieżę lotniska w X o zgodę na lądowanie techniczne. Z informacji kapitana samolotu wynikało, że ma on zabrać kuriera z pocztą dyplomatyczną i przy okazji uzupełnić zapas paliwa.

Jak powinna i jak może postąpić obsługa lotniska?

Kazus 5

Władze państwa M poinformowały władze sąsiedniego państwa P, iż z oznaczonym dniem, ze względu na konieczność prowadzenia sezonowych oprysków pól uprawnych w strefie nadgranicznej, wprowadza jednostronnie zakaz lotów dla statków powietrznych z państwa P poza wyznaczonym korytarzem powietrznym. Zakaz ten ma być ograniczony czasowo, ale obowiązywać ma do odwołania.

Oceń sytuację.

Kazus 6

Tuż przed lądowaniem w porcie lotniczym L w państwie A, na pokładzie statku powietrznego należącego do polskiego przewoźnika, jeden z pasażerów, obywatel państwa S, usiłował popełnić przestępstwo z art. 204 § 1 k.k. Po wylądowaniu samolotu kapitan statku powiadomił władze państwa A o usiłowaniu popełnienia przestępstwa na pokładzie i zezwolił na tymczasowe aresztowanie pasażera.

Czy kapitan samolotu postąpił właściwie? Podaj podstawy prawne.

Państwo X, powołując wymogi związane z międzynarodowymi umowami regulującymi loty międzynarodowe, odmówiła zgody na wykonywanie lotów czarterowych z państwa L.

Jakie działania może zastosować państwo X?

W związku z wprowadzeniem zmian w prawie lotniczym państwa X przez jurysdykcję państwa Y, państwo X bitrażu twierdząc, że zastosowanie prawa państwa X wiązało się wyłącznie z koniecznością wykonania umów lotniczych z państwem Y.

Jakie powinno być rozstrzygnięcie?

Dnia 18 listopada 1989 r. władze państwa X zostały zawiadomione, iż w powietrzu nad państwem X znajduje się obcy statek powietrzny, który należy do państwa Y i noszący jest broń. Władze państwa X stały wezwany do zaprzestania lotu i opuszczenia państwa X, zawrócenia i opuszczenia państwa X. Kapitan samolotu wyjaśniał, że samolot, na którym odbywał się transport z pomocą humanitarną, dotknięta klęską żywiołową, został ostrzelany i na skutek uszkodzeń nie mógł wylądować. W związku z zaistniałym incydentem władze państwa X o wyłączeniu państwa Y z przestrzeni powietrznej państwa X na podstawie art. 204 § 1 k.k. Władze państwa X uznały, że winę za tę sytuację ponosi państwo Y i zgodził się na ostrzeżenia i z

Dnia 18 listopada 1979 r. służby ochrony pogranicza państwa X zostały zawiadomione, iż w strzbie nadgranicznej tego państwa znajdują się obcy statek powietrzny, prawdopodobnie pochodzący z sąsiedniego państwa Y i noszący jego oznaczenia wojskowe. Kapitan statku został wezwany do zaprzestania naruszania przestrzeni powietrznej państwa X, zawrócenia i opuszczenia granic tego państwa. W razie niewykonania polecenia samolot miał zostać ostrzelany. Kapitan samolotu wyjaśnił, że samolot, na prośbę organizacji międzynarodowej, wiezie transport z pomocą humanitarną do państwa Z, którego ludność została dotknięta klęską żywiołową. Mimo tych wyjaśnień samolot został jednak ostrzelany i na skutek uszkodzeń rozbił się na terytorium państwa X. W związku z zaistniałym incydentem władze państwa Y zwróciły się do władz państwa X o wypłatę odszkodowania twierdząc, że nie było żadnych podstaw do zestrzelenia w locie samolotu wiozącego pomoc humanitarną. Władze państwa X odmówiły wypłaty odszkodowania, gdyż uznały, że winę za tę sytuację ponosi kapitan samolotu, który nie zareagował na ostrzeżenia i żądanie zawrócenia z trasy przelotu, czym wy-

Kazus 9

Jakie powinno być rozstrzygnięcie arbitrazu? Uzasadnij odpowiedź.

W związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego na całym obszarze państwa X przez juntę wojskową, państwo Y zawiesiło komunitarzu twierdząc, że zastosowanie przez państwo Y tego rodzaju restrykcji wiązało się wyjątkowo z kwestiami natury politycznej i nastąpiło z naruszeniem umów lotniczych łączących te państwa.

Kazus 8

Jakie działania może zastosować państwo L? Podaj podstawę.

Państwo X, powołując się na własne uprawnienia i równocześnie wymogi związane z międzynarodowym transportem lotniczym, a wynikające z wewnętrznego porządku prawnego, odmówiło udzielenia zgody na wykonywanie lotów czarterowych przez przewoźnika lotniczego z państwa L.

Kazus 7

stawy prawne.

państwa A, na
 polskiego przewoźnika,
 popełnić przestępstwo
 an statku powiadomił
 stępstwa na pokładzie

sąsiedniego państwa P,
 ość prowadzenia sezo-
 granicznej, wprowadza
 nych z państwa P poza
 ten ma być ograniczo-

powietrznego (nie będą-
 zającego do przewoźnika
 tzną państwa D, w dro-
 niska w X o zgodę na la-
 lotu wynikało, że ma on
 okazji uzupełnić zapas

ch części obiektu? Jeśli tak,

znej części sfinansowany
 adowe noszą oznaczenia

musił podjęcie działań mających na celu osiągnięcie poszanowania suwerenności powietrznej państwa X.

Rozstrzygnij spór. Które z państw ma rację?

Kazus 10

Dnia 28 września 1986 r. statek powietrzny zarejestrowany w państwie P. został na podstawie umowy użyczenia przekazany do eksploatacji przewoźnikowi z państwa D. W styczniu 1987 r. na przewoźnika z państwa D została nałożona, przez władze państwa R, kara z tytułu niestosowania się do warunków dotyczących przybycia i pobytu tego samolotu w porcie lotniczym K w państwie R, gdyż tym samym spowodował niebezpieczeństwo na innych uczestników ruchu lotniczego i naraził ich na straty. Przewoźnik z państwa D (eksploatujący faktycznie samolot) odmówił zapłaty kary na tej podstawie, że zgodnie z obowiązującym prawem odpowiedzialność międzynarodową ponosi tylko i wyłącznie państwo rejestracji statku powietrznego.

Do kogo zatem ma się zwrócić państwo R o zapłatę nałożonej kary? Czy na podstawie obowiązujących norm prawnomiędzynarodowych można jednoznacznie stwierdzić, które z państw P czy D powinno ponieść odpowiedzialność?

VI. Prawa ludności,

Grzego

W debacie na forum kwestię podjęcia przez ten członek organizacji, do prze dużą skalę w państwie tym się, iż art. 7 ust. 2 Karty NZ wy należące do kompetenc

Czy przekona Zgromadzenie

Państwo X ratyfikow skich i Politycznych. Józef terytorium został wbrew sw stwa przez władze admini (Józef K. chciał czynnie w wspólnoty pierwotnej). Za przewidywała wszakże m łał się, zarzucając naruszer nej Deklaracji Praw Człow watelskich i Politycznych.

Czy sąd uwzględni jego zarz

Państwo X jest stro Człowieka i Podstawowy lił ustawę, pozwalającą do Pani K., przeciwniczka ab sji Praw Człowieka w Stra